

**Uchwała Nr XXXI/242/2017  
Rady Miejskiej Rydzyny  
z dnia 21 czerwca 2017r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz  
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rydzyna na lata 2017-2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz.1390) Rada Miejska Rydzyny uchwala, co następuje:

**§ 1.**

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rydzyna na lata 2017-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.**

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Rydzyna.

**§ 3.**

Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIEJSKIEJ RYDZINY

*Roman Skiba*

WŁAŚCICIEL PRAWNY

*Grzegorz Pietrzak*

21.06.2017r.

**Uzasadnienie  
do Uchwały Nr XXXI/242/2017  
Rady Miejskiej Rydzyny  
z dnia 21 czerwca 2017r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz  
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rydzyna na lata 2017-2021.**

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017–2021 ma charakter długofalowy i jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji wcześniejszych edycji programu.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIEJSKIEJ RYDZINY

*Roman Skiba*

*Załącznik  
do Uchwały Nr XXXI/242/2017  
Rady Miejskiej Rydzyny  
z dnia 21 czerwca 2017r.*

***PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA***

***PRZEMOCY W RODZINIE***

***ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE***

***W GMINIE RYDZYNA***

***NA LATA 2017-2021***

## SPIS TREŚCI

|       |                                                    |    |
|-------|----------------------------------------------------|----|
| I.    | WSTĘP.....                                         | 2  |
| II.   | PODSTAWA OPRACOWANIA PROGRAMU.....                 | 3  |
| III.  | DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE .....        | 3  |
| IV.   | ADRESACI PROGRAMU.....                             | 8  |
| V.    | CELE, DZIAŁANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU..... | 8  |
| VI.   | REALIZATORZY PROGRAMU.....                         | 11 |
| VII.  | ZAKŁADANE EFEKTY.....                              | 11 |
| VIII. | ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....                  | 11 |
| IX.   | MONITORING REALIACJI PROGRAMU.....                 | 12 |

### I. WSTĘP

Zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jedno z poważniejszych zaburzeń życia społecznego. Dokładne oszacowanie rozmiarów przemocy w rodzinie jest często niemożliwe z uwagi na staranne ukrywanie problemu. Osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Znaczącym jest też fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne, norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zdecydowanie częściej osoby dorosłe – w głównej mierze mężczyźni niż kobiety. Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie wskazuje się normy społeczne i kulturowe, w tym silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Znaczący wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie czy nadużywanie alkoholu. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Przemoc w rodzinie może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Ze względu na swoją złożoność, zjawisko przemocy w rodzinie wymaga interdyscyplinarnych działań i ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji bezpośrednio i pośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także jej nowelizacja z dnia 10 czerwca 2010r. wyznaczyła administracji publicznej ważną rolę w zwalczaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art.6 ust.2 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Rydzyna na lata 2017-2021, zwany dalej Programem, został opracowany w celu efektywniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz minimalizowania jej negatywnych następstw.

## II. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGRAMU

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.),
- ustawa z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017, poz. 697),
- ustawa z dnia 26 października 2013 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. -Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 2028 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks karny (Dz. U. z 2016, poz. 1137 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016, poz. 1749 zm.).

Dokument jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

## III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: „przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wśród rodzajów przemocy wyróżnić można: przemoc fizyczną, psychiczną (emocjonalną), seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie. Zazwyczaj poszczególne formy przemocy nie występują samodzielnie, natomiast przemoc emocjonalna towarzyszy każdej innej z form. Innym z podziałów przemocy jest różnicowanie na przemoc gorącą i przemoc chłodną.

Cechami charakterystycznymi przemocy są: intencjonalność, dysproporcja sił, naruszenie praw i godności drugiej osoby, powodowanie bólu i cierpienia.

Pierwsze badania przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2007 r. dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wskazywały, że przemoc w rodzinie doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%).

Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w grudniu 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach projektu badawczego zatytułowanego „Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, a także realizacji procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o rozporządzenie z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)”. Wg raportu z badań wynika, że 62% osób dotkniętych przemocą w rodzinie, których sytuacją zajmował się zespół interdyscyplinarny i grupy robocze w 2012 r. w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, stanowiły wyłącznie kobiety.

W 2012 r. w przypadku badanych zespołów procedurę „Niebieskie Karty” wszczynali najczęściej policjanci (94%) i pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (67%). Do przedstawicieli tych instytucji najczęściej trafiają, zdaniem respondentów, zgłoszenia o przemoc w rodzinie. Rzadziej wskazywano przedstawicieli innych uprawnionych instytucji jako przekazujących zespołowi interdyscyplinarnemu w 2012 r. formularze „Niebieska Karta – A”: przedstawiciele oświaty – 25%, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 13%, ochrony zdrowia – 10%. Do nich zdaniem respondentów rzadziej także trafiają zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie.

W roku 2014r. dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej firma WYG PSDB sp. z o.o. sporządziła raport z badań ogólnopolskich nt. „Diagnozy i porównania skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania”. Do najważniejszych wniosków raportu należały stwierdzenia:

- Istnieje tendencja do wąskiego rozumienia pojęcia „przemocy”, głównie jako przemocy fizycznej. Po uświadomieniu badanym istnienia różnych form przemocy, najczęściej wskazywaną formą była przemoc psychiczna. Nazwanie przemocą niektórych działań jest jednoznaczne z potępieniem ich i z potrzebą przeciwdziałania.
- Negatywnie odbierani są sprawcy wszelkiego rodzaju przemocy. Badanie uwidoczniło wyraźną tendencję do przerzucania winy na ofiarę.
- Większość osób badanych dostrzega problem przemocy wobec dzieci. Istnieje mniejsza tolerancja wobec przemocy psychicznej niż fizycznej. Badania pokazały całkowity brak tolerancji dla dwóch form przemocy wobec dzieci: pozbawianie ich posiłku oraz przemoc seksualną.
- Większość badanych uznała, że pomoc dla ofiar przemocy nie jest wystarczająca. Ok. ¾ uczestników sytuacji przemocy nie zwróciła się o pomoc do żadnej instancji (czego powodem może być zarówno niewiedza, jak i strach lub wstyd związany z ujawnieniem sytuacji przemocy). W porównaniu z badaniem z 2007 r. istotnie wzrósł jednak odsetek respondentów przekonanych, że ofiary przemocy mogą liczyć na pomoc.
- Pośredni i bezpośredni świadkowie przemocy częściej deklarowali wiedzę o przypadkach przemocy wobec kobiet niż wobec mężczyzn. Niemal połowa badanych zna w swoim otoczeniu rodziny z problemem przemocy wobec dzieci, najczęściej występującym w formie zaniedbania. W przypadku przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych stosunkowo często wymieniano przemoc ekonomiczną.
- Przemoc seksualna była niezwykle rzadko wskazywanym rodzajem przemocy.

- Przemoc w rodzinie, zarówno wobec osób dorosłych, jak i dzieci ma miejsce najczęściej w gospodarstwach domowych niewyróżniających się negatywnie sytuacją materialną, ani pozycją społeczno-zawodową jego członków.
- Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej osoby najbliższe – w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci – rodzice.
- W przypadku przemocy wobec osób dorosłych najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy jest alkohol. Aktom przemocy wobec dzieci częściej towarzyszą inne sytuacje kryzysowe w rodzinie. Natomiast duży odsetek odpowiedzi wskazujących na brak szczególnego wpływu czynników zewnętrznych na zachowanie sprawców przemocy, może z kolei wskazywać na utrwalenie się reakcji przemocowych w obliczu pojawiających się w rodzinie problemów oraz na niskie kompetencje rodzin w zakresie komunikowania interpersonalnego i rozwiązywania sporów bez użycia przemocy.
- Wyniki badań mocno uwypuklają pozytywną zależność pomiędzy byciem ofiarą i świadkiem przemocy w dzieciństwie, a byciem ofiarą i sprawcą przemocy w życiu dorosłym, zarówno w przypadku przemocy wobec osób dorosłych, jak i dzieci.
- Jednym z najistotniejszych wniosków płynących z badania jest niewątpliwe bardzo mała skłonność uczestników przemocy w rodzinie do szukania pomocy na zewnątrz. W zdecydowanej większości (3/4) przypadków przemocy nie korzystano z żadnej formy pomocy.

Gminę Rydzyna zamieszkuje 9183 mieszkańców (*dane Urzędu Miasta i Gminy Rydzyna, Ewidencja Ludności*). Na terenie Gminy Rydzyna działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Rydzyna na podstawie Zarządzenia nr 63/2011 z dnia 28 listopada 2011r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Indywidualnymi przypadkami występowania przemocy w rodzinie zajmują się grupy robocze zwoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 1. Liczba założonych Niebieskich Kart

| Instytucja zakładająca<br>NK | Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu<br>Interdyscyplinarnego |          |           |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------|
|                              | 2014                                                                                     | 2015     | 2016      |
| Policja                      | 8                                                                                        | 6        | 13        |
| MGOPS                        | 1                                                                                        | 0        | 0         |
| Oświata                      | 0                                                                                        | 1        | 0         |
| Służba Zdrowia               | 0                                                                                        | 0        | 0         |
| GKRPA                        | 0                                                                                        | 0        | 0         |
| <b>Razem</b>                 | <b>9</b>                                                                                 | <b>7</b> | <b>13</b> |

Źródło: Dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rydzynie

Tabela nr 2. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu

| Rok                                                                                    | 2014 | 2015 | 2016 |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, w tym: | 5    | 7    | 13   |

|           |   |   |    |
|-----------|---|---|----|
| kobiety   | 0 | 0 | 0  |
| mężczyźni | 5 | 7 | 13 |
| nieletni  | 0 | 0 | 0  |

Źródło: Dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rydzynie

Tabela nr 3. Liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie

| Procedura Niebieskich Kart                                                                                                                          | Rok 2014 | 2015 | 2016 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------|------|
| Liczba rodzin, w których prowadzono działania związane z przemocą w rodzinie ( w tym także wśród rodzin z wszczętą procedurą NK w latach ubiegłych) | 10       | 14   | 22   |
| Liczba osób w rodzinach, w tym:                                                                                                                     | 53       | 74   | 88   |
| liczba kobiet                                                                                                                                       | 17       | 23   | 29   |
| liczba mężczyzn                                                                                                                                     | 18       | 26   | 40   |
| liczba dzieci                                                                                                                                       | 19       | 26   | 19   |
| Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart , w tym:                                                                                              | 2        | 8    | 12   |
| na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy                                    | 1        | 7    | 10   |
| rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań                                                                                             | 1        | 1    | 2    |

Źródło: Dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rydzynie

W roku 2016 na zlecenie Gminy Rydzyna powstał przygotowany przez firmę Nowe Horyzonty z Wrocławia dokument „**Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych**”. Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym – środowisku rodzinnym i szkolnym, między innymi obejmująca zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych, a także poczucia bezpieczeństwa i przemocy w środowisku szkolnym. Dane zostały pozyskane w drodze anonimowych badań ankietowych. W badaniu wzięło udział 150 dorosłych mieszkańców Gminy Rydzyna oraz 306 uczniów z gminnych placówek oświatowych. Wyniki badań przedstawiały się następująco:

- Najczęstszymi wymienianymi źródłami przemocy były brak kompetencji zaradczych (44%) oraz trudna sytuacja materialna (27%).
- 21 % respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy fizycznej w rodzinie, a 14 % podejrzewa, że tak się dzieje. W subiektywnej ocenie mieszkańców zjawisko przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym jest raczej rzadkie (45%) lub bardzo rzadkie (25%).
- Większość respondentów (92%) zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jego bezpośrednia przyczyną.
- W zakresie przekonania, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”, 83 % badanych uważa, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Dodatkowo 92% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.



- W zakresie pytania, czy kiedykolwiek doświadczył Pan/i przemocy od członka swojej rodziny, 55 respondentów odpowiedziało twierdząco. To wysoki wynik, jak na przeprowadzoną ankietę uliczną. Dodatkowo większość tych osób deklarowała, że to działo się wielokrotnie w przeszłości.
- 23% badanych uważa, że niepodjęcie interwencji przez policję mimo zgłoszenia przemocy w rodzinie zdarza się bardzo często. Dane te nie muszą świadczyć o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu Policji, możliwym są fałszywe przekonania związane z poczuciem bezradności ofiar przemocy oraz bezkarności sprawców. Podobnie relatywnie duża ilość badanych ocenia jako częste umarzanie spraw przez prokuraturę, złe warunki przesłuchiwań poszkodowanych, orzekanie zbyt łagodnych wyroków, a przede wszystkim – długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.
- Wg opinii mieszkańców najskuteczniejszymi sposobami przeciwdziałania przemocy w rodzinie byłyby: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy w rodzinie, edukacja społeczeństwa, zwiększenie niezależności finansowej kobiet, poprawa sytuacji materialnej rodzin.
- W zakresie zaufania do lokalnych instytucji pomagających rodzinie z problemem przemocy, za najbardziej niezawodną została uznana pomoc społeczna, następnie Policja, Zespół Interdyscyplinarny i Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- W zakresie środowiska rodzinnego, badani uczniowie w większości oceniają swoje relacje z rodzicami bądź opiekunami, jako bardzo dobre lub raczej dobre. Dobre relacje z rodzicami uczniów w gminie Rydzyna to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych.
- Uczniowie generalnie czują się bezpieczni w szkołach, do których uczęszczają. Istnieje grupa uczniów, którzy raczej nie czują się bezpiecznie (6% w każdym z typów szkół). Badani wskazywali większą częstotliwość występowania agresji psychicznej, zwłaszcza w formie słownej, zarówno w szkołach podstawowych jak i w gimnazjum. Mimo generalnego poczucia, że szkoła jest bezpiecznym miejscem, aż od 3 do 4% uczniów deklaruje, że codziennie doświadcza w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).
- W zakresie rekomendacji zawartych w dokumencie wskazuje się oddziaływania profilaktyczne powinny być prowadzone w sposób cykliczny i systemowy, tzn. obejmować dzieci i młodzież, a także nauczycieli i rodziców. Jest to szczególnie istotne, ponieważ dom rodzinny oraz środowisko szkolne to dwa systemy najsilniej wpływające na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży. Oddziaływania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży winny być oparte na modelu profilaktyki pozytywnej: wzmacnianie czynników chroniących (poczucie przynależności; pozytywny klimat szkoły; prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza; wymagania od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy; okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć; zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy) oraz osłabianie czynników ryzyka (przemoc rówieśnicza; odrzucenie przez rówieśników; słaba więź ze szkołą; niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem [brak kontroli]; destrukcyjna grupa rówieśnicza; niepowodzenia szkolne).

Do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie można zaliczyć grupy, instytucje i organizacje funkcjonujące na jej terenie lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców tego zjawiska.

Tabela 4. Jednostki i grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

| Nazwa jednostki                                                         | Adres jednostki                        |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS)                        | ul. Rzeczypospolitej 9, 64-130 Rydzyna |
| Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI) | ul. Rzeczypospolitej 9, 64-130 Rydzyna |
| Urząd Miasta i Gminy (UMiG)                                             | Rynek 1, 64-130 Rydzyna                |
| Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA)                     | Rynek 1, 64-130 Rydzyna                |

|                                                                      |                                         |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień                                   | u. Kościelna 1, 64-130 Rydzyna          |
| Komenda Miejska Policji w Lesznie<br>Zespół Dzielnicowych w Rydzynie | ul. Rzeczypospolitej 6a, 64-130 Rydzyna |
| Prokuratura Rejonowa                                                 | ul. Kasprowicza 3, 64-100 Leszno        |
| Sąd Rejonowy                                                         | ul. Kasprowicza 1, 64-100 Leszno        |
| Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie                                    | Pl. Kościuszki 4, 64-100 Leszno         |
| Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna                       | Pl. Zamkowy 2, 64-130 Rydzyna           |

Źródło: Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rydzynie

W realizacji lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie ważną rolę odgrywają także usytuowane na terenie gminy Rydzyna gminne i powiatowe placówki oświatowe, NZOZ Przychodnia Lekarska w Rydzynie, parafie w Rydzynie, Dąbczu i Kaczkowie oraz organizacje pozarządowe.

#### **IV. ADRESACI PROGRAMU**

Działania będą prowadzone w szczególności na rzecz:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej, w tym m.in. dzieci i młodzieży, współmałżonków lub partnerów, a także osób starszych i niepełnosprawnych;
- 2) osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- 3) świadków przemocy w rodzinie,
- 4) społeczności lokalnej gminy Rydzyna.

#### **V. CELE, DZIAŁANIA, SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU**

Cel główny Programu:

**Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Rydzyna.**

Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Rozwijanie działań mających na celu pomoc, ochronę i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

| Cel 1 | Rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                  |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Lp.   | Zadanie                                                                                                                                            | Działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Realizatorzy                                                                                                                                                                                     | Termin realizacji                                | Wskaźnik realizacji zadania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1     | Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rydzyna                                                                | 1) Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian;<br>2) Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w oparciu o wszczęte procedury „Niebieskie Karty”;<br>3) Przeprowadzenie badania obrazującego zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Rydzyna                                                                                                                                                                                                                                                                                  | MGOPS<br>Zespół Interdyscyplinarny                                                                                                                                                               | zadanie ciągłe, realizowane w latach 2017 – 2021 | - liczba rocznych sprawozdań realizatorów Programu<br>- liczba realizowanych procedur „Niebieskich Kart”<br>- mapa ujawnianych przypadków przemocy w poszczególnych rejonach gminy<br>- raport z badania;                                                                                                                                                                                                |
| 2.    | Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Rydzyna na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy | 1)Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych (broszury, ulotki, plakaty, informatory itp.)<br>2) Publikowanie na stronach internetowych m.in. Urzędu Miasta i Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz szkół, informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc domową<br>3) Organizowanie i promowanie udziału w imprezach, warsztatach, spotkaniach, kampaniach społecznych (lokalnych, ogólnopolskich) na rzecz edukacji i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,<br>4) Współpraca z gminnymi i powiatowymi placówkami oświatowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie. | Wszyscy realizatorzy<br><br>Urząd MiG<br>MGOPS<br>gminne placówki oświatowe<br><br>Urząd MiG<br>MGOPS<br>ZI,<br>KRPA<br>gminne placówki oświatowe<br>Rydzyski Ośrodek Kultury<br><br>ZI<br>MGOPS | zadanie ciągłe, realizowane w latach 2017 – 2021 | - liczba rozpowszechnionych broszur, ulotek, plakatów, informatorów itp.<br>- liczba informacji dotyczących przemocy domowej umieszczonych na stronach internetowych lokalnych instytucji,<br>- liczba imprez, warsztatów, spotkań, kampanii społecznych na rzecz edukacji i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczą,<br>- liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę |
| 3.    | Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością                               | 1) Prowadzenie zajęć edukacyjno- wychowawczych dot. przemocy domowej w szkołach<br>2) Realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,<br>3) Organizacja spotkań, seminariów, warsztatów itp. służących podniesieniu kompetencji opiekunów- wychowawczych rodziców,<br>4) Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodzin,                                                                                                                                                                                                                                         | Placówki oświatowe<br>MGOPS<br>KRPA<br>Poradnia pedagogiczno- psychologiczne<br>Organizacje pozarządowe                                                                                          | zadanie ciągłe, realizowane w latach 2017 – 2021 | - liczba szkół prowadzących zajęcia edukacyjne oraz realizujące szkolne programy profilaktyki przemocy,<br>- liczba organizowanych spotkań, seminariów warsztatów itp. służących podniesieniu kompetencji opiekunów- wychowawczych,<br>- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,<br>- liczba dzieci i młodzieży objętych                               |

|              |                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              |                                                                                                           | 5) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne oraz sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych.                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                      |                                                  | alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego, liczba organizowanych lub wspieranych festynów i wydarzeń społecznościowych prorodzinnych i profilaktycznych;                                                                                                                                                     |
| <b>Cel 2</b> | <b>Rozwijanie działań mających na celu pomoc, ochronę i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.           | Prowadzenie zintegrowanych działań w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie                 | 1) Koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych,<br>2) Podejmowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,<br>3) Opracowanie standardów i procedur wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie;                                                                                                            | ZI<br><br>MGOPS<br>Policja<br>Placówki służby zdrowia<br>Placówki oświatowe<br>GKRPA |                                                  | - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,<br>- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,<br>- liczba grup roboczych powołanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”,<br>- liczba wypracowanych standardów i procedur wsparcia;                                                                       |
| 2.           | Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie         | 1) Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,<br>2) Promowanie i wspieranie rozwoju sieci poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,<br>3) Promowanie idei działalności oraz rozwoju grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, | ZI<br>MGOPS<br>Urząd MiG<br>Organizacje pozarządowe                                  | zadanie ciągłe, realizowane w latach 2017 – 2021 | - liczba podpisanych porozumień, umów, listów intencyjnych dotyczących z podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,<br>- liczba podmiotów realizujących specjalistyczne poradnictwo,<br>- liczba podmiotów prowadzących grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie; |
| <b>Cel 3</b> | <b>Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie</b>                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.           | Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno – interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. | 1) Motywowanie i kierowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie,<br>2) Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjnoedukacyjnych,<br>3) Promowanie i wspieranie realizacji programów psychologicznoterapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.                          | ZI<br>MGOPS<br>PCPR                                                                  |                                                  | - liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,<br>- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, w tym zobowiązanych przez Sąd,<br>- liczba osób objętych programem psychologicznoterapeutycznym;                                  |
| <b>Cel 4</b> | <b>Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.           | Podniesienie skuteczności działań służb działających w                                                    | 1) Promowanie i wspieranie potrzeby doskonalenia umiejętności kadr instytucji i podmiotów zajmujących się                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Wszyscy realizatorzy                                                                 | zadanie ciągłe, realizowane w latach             | - liczba szkoleń i innych form doskonalących, seminariów, konferencji,<br>- liczba uczestników szkoleń i                                                                                                                                                                                                          |

|  |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |             |                                                     |
|--|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------|-----------------------------------------------------|
|  | obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie | bezpośrednio lub pośrednio zjawiskiem przemocy w rodzinie,<br>2) Organizowanie szkoleń, konferencji, seminariów dla przedstawicieli służb i instytucji zaangażowanych w pomoc osobom i rodzinom uwięzonym w przemoc w rodzinie,<br>3) Wymiana wiedzy i doświadczeń oraz nawiązywanie współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; |  | 2017 – 2021 | innych form doskonalących, seminariów, konferencji; |
|--|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------|-----------------------------------------------------|

## VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są:

- Urząd Miasta i Gminy w Rydzynie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rydzynie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Rydzynie
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rydzynie
- gminne jednostki oświatowe,

przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym w Lesznie,
- Prokuraturą Rejonową w Lesznie,
- Komendą Miejską Policji w Lesznie,
- placówkami służby zdrowia,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi i kościelnymi,
- samorządem powiatowym oraz miasta Leszna,
- lokalnymi mediami.

## VII. ZAKŁADANE EFEKTY

Zakładane efekty Programu:

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
2. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.

## VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rydzynie na lata 2014-2016 będą środki finansowe z budżetu samorządu

gminnego, środki pozyskiwane z innych źródeł zewnętrznych, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

## **IX. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU**

Koordynatorem działań związanych z realizacją Programu zostanie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rydzynie

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy sprawozdań z wykonania zadań, w tym osiągniętych efektów.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIEJSKIEJ RYDZYNY

*Roman Skiba*